

regizorului e acela de a îndruma jocul actoricesc spre instituirea de relații și spre depășirea etapei în care doar se elaborează și se joacă stări.

Neîndoielnic, Cecilia Donat și Alex Mărgineanu (revenit și el în teatru după ce a făcut mult film de televiziune și asta se vede și în bine, dar și în rău) sunt doi actori buni. Așa că cel mai adesea le iese elaborarea stărilor. Nu au încă destulă experiență, dezinvoltură și asta se decontează în minusurile de la nivelul relațiilor. Ambii au o delicată sensibilitate și multă disponibilitate umană. Au farmec și au și ceea ce se cheamă *defență scenică*. Iar când, cu ajutorul lui Alexandru Berceanu, ajung să își adune tot sufletul într-o privire și să exprime întreaga complexitate a trăirilor personajelor într-o mângâiere, fie ea și una abia schițată, ajung la performanță. Ceea ce se întâmplă mai frecvent, mai consecvent, în fine, mai emoționant și mai real, mai puțin *tehnic* în a doua parte a spectacolului. Și cred că lucrurile vor evolua mult în bine când montarea se va roda și când cei doi interpreți vor beneficia ceva mai mult decât s-a întâmplat în reprezentația văzută de mine de prezența publicului. Care trebuie să le devină aliat prin emoție.

Sigur e că atât cei doi interpreți, cât și regizorul spectacolului au avut un aliat de nădejde în semnatarul decorului, Doru Păcurar. Spectacolul beneficiază de o scenografie situată la limita exact cumpănită dintre realism și metaforă, comentând frumos nu doar ceea ce se spune, ci mai cu seamă sentimentele, spaimile, neîncrederea, lipsa de siguranță, traumele ce se află dincolo de vorbe.

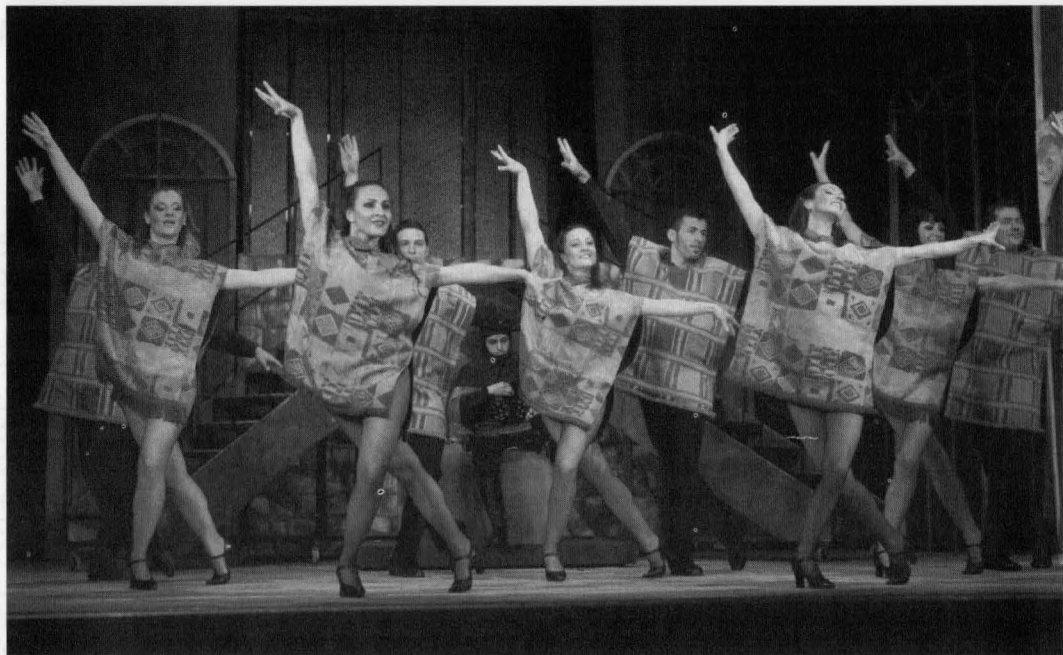
Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad – Codrii de David Mamet. Traducerea: Ina Isbășescu și Alexandru Berceanu. Regia: Alexandru Berceanu. Decorul: Doru Păcurar. Costumele: Oana Văran. Cu: Cecilia Donat și Alex Mărgineanu. Data reprezentației: 3 iunie 2010.

Crenguța MANEA

O parodie neinspirată

Combinatia comedie–*music-hall* este una verificată ca fiind de succes (e la fel de bine cunoscută și cotate și varianta melodramă–*music-hall*), iar exemplele sunt arhicunoscute și numeroase. Așa că atunci când am primit amabila invitație a Teatrului „Toma Caragiui”, aflat în turnee la București, pe scena „Odeonului”, de a participa la reprezentația cu spectacolul *Cine l-a ucis pe Marx?* (5 iunie 2010), interesul meu de spectator a fost cucerit instantaneu și a devenit o plăcută așteptare viitoarea seară petrecută la teatru, în care ni se promitea să râdem „pentru a-ndrepta moravuri”. Viitorul a devenit prezent și iată de ce ne-a fost dat să avem parte.

O Curte Domnească a Evului Mediu moldav mai degrabă decât valah – reprezentată de niște „muri din lespezi” de mucava, câteva scări fixate pe schelete metalice, un tron din lemn bogat înflorit cu motive tradiționale, două scaune de Divan (sau de strană?!) și o sofă a iatacului Doamnei, sub o serie de reflectoare care mai mult dezvăluiau, fără intenționalitate artistică, precaritatea decorului – Curte Domnească pe unde se vânzolesc *Vodă, Boierul, Străinul, Brebea* (un alt boier, dar din categoria „lup tânăr”), *Doamna* (de bună seamă, *une femme fatale*); acestora li se adaugă *Shakespeare* și *Ciobanul* cu tot cu Miorița lui (sunt un fel de *raisonneur*-i, dar jur că nu am priceput cu ce folos), iar oamenii de televiziune nu puteau lipsi nici ei (doar e vorba de „un text postmodern”, după considerațiile teatrologului și regizorului în exercițiu, Lucian Sabados), de aceea mai apar *Crainica TV, Reporterul TV, Analistul*

politic. Și pentru că e *music-hall* (dacă-i bal, bal să fie!), corpul de balet al Teatrului de Revistă „Majestic”, care întruchipează căznit, greu înfășându-se și desfășându-se în metri de textile, jupânițe și paji, cadâne, ba chiar și tinere „de moravuri lejere” care doar la Istanbul visează, fie că plaiul, glia, „râul, ramul” sunt vizitate de „ieniceri, copii de suflet ai lui Allah și spahii”, sau șoferi de tir. Apoi, într-un târziu, apare însuși Karl Marx, evident, pentru a orienta lupta de clasă.

Să recunoaștem, e nevoie de ceva efort de imaginație pentru a strânge laolaltă atâta lume; numai că Horia Gârbea, dramaturg dublat de un politehnist cu traseu academic, se lasă purtat de valul jocului de cuvinte (exercițiul lecturilor de altădată aduse la zi), al poantei, de tot acest verbiaj fără urmă de rigoare și de structură dramaturgică, doar cu o narațiune „subțirică la mijloc” și cu vreo câteva teme enunțate: lupta pentru putere și slăbiciunea instituțiilor statului pe parcursul istoriei noastre, o morală sub semnul „fă-te frate cu dracu’ până treci puntea” care funcționează indiferent de epocă, formă de corupție și indecizie politică. Trăim și cunoaștem aceste realități, ne sufocăm sub ele, dar simpla lor enunțare nu le dă valoare teatrală; iar faptul că, în 2002, autorul a primit Premiul Academiei (este menționat în caietul de sală) pentru volumul în care apărea piesa *Cine l-a ucis pe Marx?*, ce-i dă și titlul, acesta e un lucru subiectiv și efemer; premiile vin și se duc.

Numai două citate: „Se anunță dictatură./Tiranie, pumn în gură!/Strâns șurubul, ruptă cheia,/Morcovul în vorba ceea!” și „Dictatură, te iubim,/Fermitate toți dorim!/Disciplină și putere,/Ordine, aliniere,/Nu alegeri, mici și bere”; cupletele acestea sunt cântate cu o înzestrare muzicală îndoielnică și cu o tehnică sonoră asemenea. Chiar dacă intenția regizorului a fost de a realiza un *music-hall* politic, așa cum o afirmă în caietul de sală, a rezultat doar o parodie neinspirată de *Cântarea României*.

Am plecat întristată de la „Odeon”; mai adăugam experienței mele de spectator alte două ore pierdute.